

Adresát:
25 politických strán
kandidujúcich vo voľbách do Národnej rady SR

31. august 2023

**Spoločné verejné vyhlásenie stavovských organizácií regionálneho školstva
politikom a politickým stranám kandidujúcim vo voľbách do Národnej rady SR 2023**

My, dolupodpísaní predstavitelia 7 najväčších stavovských organizácií regionálneho školstva, ktoré s dlhoročnou expertízou zastupujú záujmy štátnych aj neštátnych materských, základných a stredných škôl, ako aj základných umeleckých škôl a školských zariadení, sme veľmi rozhorčení situáciou v spoločnosti a osobitne v školstve, a to nielen za posledné roky.

Vyzývame politikov i celú spoločnosť, aby si pred septembrovými voľbami uvedomili, že mnohé problémy sú dôsledkom rozhodovania nepripravených ľudí a toho, že sa vzdelávaniu dlhé roky nevenovala dostatočná pozornosť. Dialo sa tak aj napriek tomu, že školstvo a vzdelávanie patrilo ku sľubovaným prioritám takmer všetkých vlád, no v skutočnosti sa odsúvalo na okraj reálneho politického a verejného záujmu.

Závažným dôsledkom desaťročia devalvovaného školstva je spoločnosť charakterizovaná nevzdelanosťou a nekultúrnosťou. Sme svedkami výrazne nefunkčného systému vo všetkých oblastiach nášho verejného života. Kritickým dôsledkom tohto stavu je skutočnosť, že mladí ľudia strácajú dôveru v náš školský vzdelávací systém a nenachádzajú v našej krajine ďalšiu perspektívu svojho osobného ani pracovného života. Čoraz častejšie odchádzajú za vzdelaním a prácou do zahraničia bez vidiny skorého návratu.

Odmietame pokračovanie stavu, kde:

- sa strategicky a systémovo neriešili kľúčové problémy, stále absentujú dlhodobé a jasné vízie a stratégie v školstve, čoho dôsledkom je prehlbovanie zaostávania našich detí v kvalite vzdelávania voči väčšine európskych štátov;
- sa nerešpektovali odborné stanoviská odborníkov a zmeny v školstve nastavovali politici bez ohľadu na negatívne dopady na nositeľov týchto zmien v praxi;
- absentovala kontinuita v odbornom a koncepcionom riadení školstva. Kvalita a odbornosť bola podriadená del'be politickej moci s častými výmenami na poste ministra a prerušovanie alebo zastavenie aj dobre nastavených zmien;
- sa prehlboval modernizačný dlh a v dôsledku zanedbávania investícií do školstva nie sme pripravení a nedokážeme reflektovať moderné vzdelávacie trendy nevyhnutné pre prípravu mladých ľudí na pracovný trh 21. storočia.

Našou prioritou je napĺňanie individuálnych potrieb každého dieťaťa a mladého človeka, dosiahnutie jeho najvyššieho potenciálu vo vzdelávaní a vytvorenie priestoru pre naplnenie zmyslu ich života na Slovensku.

Rešpektujúc princípy transparentnosti a nadstraníckosti, preto vyzývame všetkých politikov a politické strany kandidujúce do Národnej rady SR, aby:

- predstavili konkrétne vízie koncepcie, riadenia a financovania školstva;
- prijímali legislatívu transparentne a participatívne rešpektujúc odborné stanoviská a v súlade s dlhodobou stratégiou školstva a vzdelávania a jej akčnými plánmi;
- v Programovom vyhlásení vlády garantovali dôsledné plnenie zlepšovania kvality školstva na úroveň priemeru Európskej únie, a to najmä:
 - prijatie Národnej stratégie vzdelávania do roku 2030+;
 - zjednotenie správy, riadenia a financovania školstva pod MŠVVaŠ SR a rozumné a efektívne rozdeľovanie a používanie finančných prostriedkov tak, aby slúžili vzdelávaniu detí, a nie existencii rezortu;
 - zabezpečenie systémovej garancie dostatočne silného a stabilného zdroja financií na pokrytie základných nákladov pre školy a školské zariadenia, odolného voči vonkajším zmenám v ekonomickom cykle;
 - efektívnu reguláciu školskej siete, najmä na úseku stredného školstva, ktorá umožní každému žiakovi rozvíjať sa podľa jeho reálneho záujmu a kompetenčne ho vybaví na flexibilný trh práce v širokom horizonte 21. storočia a nie na bezprostredné potreby zamestnávateľov;
 - zvýšenie sociálneho, spoločenského a finančného statusu učiteľa vrátane zabezpečenia dôstojných pracovných podmienok a zvýšenia atraktivity učiteľského povolania;
 - systémovú podporu inkluzívneho vzdelávania a zmysluplnej kurikulárnej reformy nielen v primárnom vzdelávaní, ale aj v ďalších stupňoch vzdelávania;
 - premyslenú, v praxi realizovateľnú modernizáciu vzdelávania, ktorého štandardnou súčasťou bude aj pravidelne obnovujúce sa digitálne vybavenie.

Zdôrazňujeme, že riadenie školstva v termínovom horizonte volebných období je nezodpovedné a pripomíname, že vzdelávanie pripravuje podmienky na prosperitu a charakter spoločnosti o dvadsať rokov a preto presadzovanie úzkych predstáv a záujmov je neprípustné.

Ponúkame dlhoročnú expertízu a participáciu pri nastavovaní najlepších možných riešení tak, aby sa pre každé dieťa a žiaka stala škola/školské zariadenie bezpečným a podnetným prostredím naplňajúcim ich potenciál.

S úctou

- **PhDr. Marián Damankoš, PhD.**, prezident Asociácie evanjelických škôl Slovenska, marian.damankos@esspo.sk
- **RNDr. Jozef Škorupa**, prezident Asociácie riaditeľov štátnych gymnázií, arsgsr@gmail.com
- **Mgr. art. Eva Ohradňanová, ArtD.**, prezidentka Asociácie súkromných škôl a školských zariadení, statutar@sukromneskoly.sk
- **Ing. Felix Dömény**, prezident Asociácie stredných odborných škôl Slovenska, felix.domeny@fajnorka.sk
- **RNDr. Pavel Sadloň**, prezident Zväzu školských asociácií a združení SR, pavel.sadlon@gymis.sk
- **Mgr. Daniel Masarovič**, prezident Združenia katolíckych škôl Slovenska, prezident@zkss.sk
- **Mgr. Eva Horníková**, prezidentka Združenia základných škôl Slovenska, eva.hornikova@zskarlova61.sk